

מקיישים:
כוכבית [*]
סולמית [#] -
[39152637] -
סולמית [#]

להאזנה לשיעור
בקול הלשון

073-295-1245 ישראל
USA 605-313-6660

בלבביפדיה עבודת השם - תמצית השיעור - בצע 31:46

שורש כח הבצע בנפש האדם

לעינין ממון, שכל ממון שיש לאדם זה מחמת שהממון שאצלו, ניצוצי נפשו גנוזים באותו ממון והם מתנוצצים לו. [אך ממון של אחרים שמתנוצץ לו זה מכח הבצע] כמבואר בחז"ל כל הגוזל את חברו שו"פ כאילו נוטל נשמתו ממנו (ב"ק קיט.). והדוגמא הברורה לכך זה שבהמת כהן מותרת באכילת תרומה. וזה מדריגת אהבת ממון דתיקון שצדיקים חביב עליהם ממנום יותר מגופם. כאשר אבד לאדם חפץ הוא נהיה בדר"כ עצב, אך עדיין אינו מתיאש כיון שחושב שימצא אבידתו, ולכן עדיין אינו מתנתק מהממון. אך כאשר הוא אומר וי ליי לחסרון כיס, הוא איבד לגמרי את ההתנוצצות של ניצוצי נפשו מהממון הזה, וירד ממדריגת עצבות למדריגת יאוש.

כאשר באים לדון למי שייך הממון כלומר שכ"א טוען שניצוצי נפשו הם אלו שנמצאים בממון. והשורש הפנימי להכרעה הוא מכח הנצוצות שבממון, וכמו שבמדבר פסקו למי שייך העבד לפי המקום שירד לו מן, שהמון הרי היה כדברי הרמב"ן נצוצי הזיו העליון, שלכ"א ירד נצוצי נפשו בגילוי משורש נשמתו, ולכן המן ירד בזכות משה דיקא משום שהוא שורש לכל נשמות ישראל, ולכן [לחד מ"ד] מצוה על הדיין לבצוע - לפשר ביניהם קודם הדין משום שע"ז ההכרעה תהיה מהשורש הפנימי של הממון, שהם הנצוצות שבו. אך זה רק למי שהוא שונא בצע, אך מי שהוא אוהב בצע אצלו הנצוצות הם במדריגת בצע ולכן הוא רואה רק ממון של אחרים. וכאשר הוא נותן שוחד זה ההפך הגמור למדריגת בציעה כיון שאין הנצוצות פונים למקומם הראוי אז בטלה כל הבציעה שמהותה היא לגלות את מקום הנצוצות. ולכן העונש על שוחד זה יעוור עיני חכמים, מחמת שאינו רואה את הנצוצות.

כאשר האדם חוזר לעפר אתה ואל עפר תשוב, נשאר בו מעט חיות שהם בעצם הנצוצות שבעפר שהוא שורש הממון, ולכן צריך שאדם יהיה בעלים על מקום קבורתו, כמו שרואים במת מצוה שקונה מקומו, כי שם הנצוצות שמחיים אותו ומהם הוא קם לעת"ל, אך מי שלקח שוחד וקילקל את הנצוצות שלו אינו יכול לקום לעת"ל.

התקון השלם שיהיה לעת"ל זה שנעלה ממדריגת נצוצות ויאיר האור עצמו, וזה ההארה של נר חנוכה שצריך שתהא שלהבת עולה מאליה, וזה מדריגת הראייה דתקון שיש בנר חנוכה שצריך לראותם היפך היעור עיני חכמים. וזה מתגלה מהפך שמן שנמצא בעפר מקום הנצוצות, ומאיר מכך האור הגנוז, הגאולה דלעת"ל.

לשורש בצע ישנם כמה משמעויות בלשה"ק, אחת המשמעויות זה כלשון הפסוק מה בצע כי נהרוג את אחינו וגו' (בראשית לז כו). וביארו הראשונים שהכוונה היא - מה התועלת שנהרגהו, [אך בת-רגום ורש"י ביארו - מה ממון שנרויח מכך, אך ודאי שבכללות שם בצע זה כל סוג תועלת].

משמעות נוספת לשורש בצע, מלשון לחלק - לבצוע, כגון בציעת הפת, וכגון לבצוע [לעשות פשרה] במשפט, מלשון אמצע.

שורש בצ הוא מלשון מבצבץ ועולה, מלשון צמיחה, וא"כ מה בצע הכוונה מה יבצבץ מכך - מה ריוח בכך, מה יצא מכך. וכמו צמח הצומח שהוא מבצבץ, ובפרטות כשנאמר בצע לגבי ממון, עיקר הממון [שהוא הכסף] נוצר מז' מיני מתכות, שמתוכם העיקר הוא הזהב [שהוא צהבהב - נוטה לשורש צב, ולכן הזהב יותר חשוב שקונה את הכסף] כסף ונחושת, מקורם הוא מהקרקע, וגילויים הוא ע"י שמבצבצים ומנצנצים מתוך העפר, א"כ שורש הממון שנקרא בצע זה מחמת שהוא עצמו מתגלה ע"י שמבצבץ.

שוחד נקרא בתורה בצע - שונאי בצע (שמות יח כא) כלומר שהממון מבצבץ ומנצנץ וגורם למי שאינו שונא בצע לחשוק בו, כי העין שלו רואה את מה שמבצבץ בממון [וזה מכח נפילת מדריגת ראייתו שלכן רואה רק נצוצות, שזה כל המשיכה לכח הרע מכח הנצוצות שנמצאים בכח הרע לצורך קיומו, משא"כ בראייה דתיקון רואים את האור שבכח הטוב עצמו ולא היה נמשך אחר ממון שאינו שלו], ולכן העונש על שוחד הוא יעוור עיני חכמים.

דבר נוסף שמבצבץ מתוך העפר [או אל העפר] הוא יסוד המים כמו שנאמר ואל יעלה מן הארץ (בראשית ב ו), כאשר יש באדמה ריבוי מים שמבצבצים נהיה מכך ביצה - משורש בצע. אך כאשר האדמה מתייבשת, היא נעשית בקעים - בצעים, שזה בציעת הקרקע שנבצעת לבקעים כעין בציעת הפת.

א"כ יש ב' סוגי התגלות חיות [- נצוצות] בעפר, או בצבוץ של מיים, שבנפש זה התאווה הכללית. או בצבוץ של מתכות, שבנפש זה תאוות ממון [דקדושה או להיפך, אך עכ"פ גילוי חיות]. אך כאשר אין אפילו אחד מב' הגילויים של חיות בנפש, מתגלה ההיפוך של בצע הוא עצב - עצבות, ששורשו בעפר, כלומר שדבק בעפר ולא רואה בו את הניצוצות [אך הם עדיין קיימים בהעלם] הוא נהיה עצוב, וזה א"כ שורש כח העצבות.

גילוי נוסף למטה ממדריגת עצב זה יאוש, וזה כאשר אדם מתיאש אין כלל התנוצצות של נצוצות בעפר. וזה מתגלה דיקא